

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	26.0006526
Zaaknummer	Z26001331
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	4 juni 2026
Datum besluitvormende raadsvergadering	18 juni 2026
Van afdeling	Ruimte & Ondernemen
Onderwerp	Zienswijze jaarstukken 2025 en begroting 2027 ODNHN
Portefeuillehouder	Wethouder H.P.J.M. ter Veen

Samenvatting

De gemeenteraad wordt verzocht een positieve zienswijze af te geven op de resultaatbestemming 2025 en op de begroting 2027 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (hierna: ODNHN), met uitzondering van de post Gewasbeschermingsmiddelen, waarvoor een negatieve zienswijze wordt voorgesteld. Daarnaast worden zorgen geuit over de bestuurlijke beheersing en verantwoording door de omgevingsdienst.

De structurele Lumpsumbijdrage aan de ODNHN bedraagt volgens de ontwerpbegroting vanaf 2027 voor Opmeer € 449.000. Dit is € 79.000 hoger dan de bijdrage van het jaar 2026.

In de meerjarenraming is vanaf 2029 een structurele efficiencytaakstelling van 5% opgenomen. Dit levert voor Opmeer een besparing op van € 22.000.

Raadsvoorstel

Inleiding

Op 23 april 2025 heeft de ODNHN de jaarstukken 2025 en de conceptbegroting 2027 toegestuurd. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld hierover een zienswijze te geven.

Voorgesteld besluit

Het college van Burgemeester en Wethouders besluit aan de raad voor te stellen:

1. Een positieve zienswijze af te geven op de resultaatbestemming 2025, waarbij wel zorgen worden geuit over de bestuurlijke beheersing en verantwoording door de Omgevingsdienst en er een opdracht vanuit het Algemeen Bestuur wordt gegeven aan de Omgevingsdienst om een inhoudelijke verklaring te geven voor het ontstane negatieve resultaat.
2. Een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2027 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, met uitzondering van de post Gewasbeschermingsmiddelen, waarvoor een negatieve zienswijze wordt afgegeven omdat het geen wettelijke taak betreft.
3. De verhoging van de lumpsumbijdrage 2027 en de efficiencytaakstelling vanaf 2029 voor Opmeer overeenkomstig te verwerken in de gemeentelijke begroting.

Argumenten

1.1 De jaarrekening voldoet aan het vastgestelde toetsingskader

Het team Financiën van de gemeente Opmeer heeft de jaarrekening getoetst aan de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR). De jaarrekening 2025 voldoet aan de gestelde uitgangspunten.

- Voor de ODNHN is in 2025 sprake van een positief totaalresultaat van € 184.000, dat als volgt is opgebouwd:
 - Resultaat programma Milieutaken € 212.000 negatief → gemeenten en provincie
 - Resultaat programma VTH-plustaken € 396.000 positief → alleen provincie
- De jaarrekening is door een externe accountant gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring.
- In de uitgangspunten voor Gemeenschappelijke Regelingen in Noord-Holland Noord is vastgelegd dat deze organisaties mogen beschikken over een maximale algemene reserve van 2,5% van de lasten. Daar staat tegenover dat de deelnemers garant staan dat de ODNHN over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen tegenover derden te kunnen voldoen. Het gaat hier om de lasten van het programma Milieu. Op dit moment wordt de 2,5% niet gehaald.
- De weerstandsratio in de jaarrekening bedraagt 0,71. Dit betekent dat er volgens de jaarrekening onvoldoende middelen zijn om de bestaande risico's te dekken.

1.2 Het nadelige exploitatiesaldo voor de Milieutaken werd laat bekend en de verantwoording is mager.

Ten tijde van de tweede bestuursrapportage (burap over de eerste acht maanden van 2025) werd uitgegaan van een positief exploitatiesaldo van € 614.000 voor het programma Milieutaken. In de jaarstukken 2025 wordt echter een negatief resultaat van € 212.000 gerapporteerd.

Raadsvoorstel

Uit de jaarstukken blijkt onder andere dat de gerealiseerde opbrengsten € 989.000 lager zijn uitgevallen dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere opbrengsten uit incidentele opdrachten van deelnemers, de subsidie Energiebesparingsakkoord (EBA) en de Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht (SPUK THE). De teruglopende vraag naar incidentele opdrachten lijkt structureel van aard, hetgeen aanleiding is geweest om in de Kadernota 2027 het begrote bedrag voor dergelijke opdrachten te verlagen. Daarnaast lijkt er sprake te zijn van werkzaamheden waarvoor geen formele opdracht of financiële dekking is vastgesteld.

In de nagezonden verklaring over de ontwikkeling van het resultaat (2e burap 2025 versus jaarrekening 2025) valt op dat de kosten voor inhuur € 350.000 hoger zijn uitgevallen. Daarnaast zijn de donatie verlofsparen (€ 110.000) en de suppletie van de btw-aangifte (€ 82.000) eerder niet in de prognose verwerkt.

Een inhoudelijke verantwoording voor de overschrijding dan wel onderschrijding van posten is op het moment van schrijven nog niet door de omgevingsdienst verstrekt. Dit gebrek aan toelichting roept vragen op over de mate van bestuurlijke beheersing en de kwaliteit van de financiële verantwoording van de dienst.

1.3 Het nadelige exploitatiesaldo voor de Milieutaken wordt onttrokken aan de algemene reserve.

Door het nadelige exploitatiesaldo voor de Milieutaken van € 212.000 te onttrekken aan de algemene reserve, hoeft vooralsnog geen financiële bijdrage van de gemeentelijke deelnemers te worden gevraagd. Daarbij is in overweging genomen dat voorgaande jaren positieve exploitatiesaldi zijn gerealiseerd en dat uit de (meerjaren)begroting 2027-2030 geen begrotingstekorten blijken. Er zijn daarmee geen aanwijzingen dat sprake is van een structureel negatief exploitatiesaldo voor de Milieutaken. Als gevolg van het onttrekken van het nadelige exploitatiesaldo daalt de algemene reserve tot € 149.000. Daarmee komt de algemene reserve uit op 0,8% van de totale begrote lasten voor 2026 van de Milieutaken.

De combinatie van de algemene reserve en een beperkte post onvoorziene kosten leidt tot een verslechtering van de weerstandsratio in 2026 tot 0,3. Een ratio van 0,3 wordt geclassificeerd als ruim onvoldoende. In dat geval beschikt ODNHN nagenoeg niet over een financiële buffer om eventuele tegenvallers op te vangen. Als zich in 2026 (en daaropvolgende jaren) financiële tegenvallers voordoen, is de ODNHN mogelijk niet in staat deze zelfstandig op te vangen. In dat geval zal alsnog een aanvullende bijdrage van de (gemeentelijke) deelnemers noodzakelijk zijn.

Het is van belang om de omvang van de algemene reserve actief te blijven monitoren, signalen uit de planning- en control cyclus tijdig serieus te nemen en hierover in het Algemeen Bestuur duidelijke afspraken te maken.

2.1 De Omgevingsdienst NHN kan met deze begroting gaan voldoen aan de robuustheidscriteria.

Op 12 februari 2026 heeft uw raad de voorkeur uitgesproken om te komen tot een zelfstandig robuuste omgevingsdienst en een positieve zienswijze afgegeven op de posten Robuustheid en Bedrijfsvoeringskosten. Een meerderheid van het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met het opnemen van deze noodzakelijke structurele posten in de voorliggende ontwerpbegroting.

2.2 De negatieve zienswijzen van uw raad op de Kadernota 2027 ODNHN zijn deels overgenomen.

Raadsvoorstel

- **Werkgebonden personenmobiliteit** (basistaak: toezicht op reiskilometers van bedrijven): invulling is gegeven aan uw zienswijze om deze taak op een lager ambitieniveau uit te voeren.
- **Indirecte lozingen** (overdracht watertaak per 2028) en **Adviseur Water** (specialistische inhoudelijk kennis van de watertaak): binnen het Algemeen Bestuur bestaat een meerderheid om deze posten op deze manier op te nemen. Vanuit uw raad werd een ander proces voorgesteld, maar gelet op de uiteindelijke wens – ook vanuit Opmeer – om deze wettelijke watertaak over te dragen aan de omgevingsdienst, wordt geen negatieve zienswijze voorgesteld.
- **Gewasbeschermingsmiddelen** (intensivering inzet): de intensivering is niet gebaseerd op een verplichte wettelijke taak. Zonder wettelijke verplichting kunnen extra kosten, gelet op de financiële positie van de gemeente, niet worden verantwoord. De negatieve zienswijze die uw raad heeft afgegeven bij de Kadernota, zal ook bij de zienswijze op de ontwerpbegroting worden betrokken.

2.2 De investering in robuustheid levert vanaf 2029 een efficiencybesparing op.

In navolging van uw zienswijze op kadernota heeft de omgevingsdienst in de meerjarenraming vanaf 2029 een structurele efficiencytaakstelling van 5% opgenomen. Deze taakstelling is gebaseerd op de uitkomsten van het in 2025 uitgevoerde efficiencyonderzoek. Hieruit blijkt dat besparingen in deze orde van grootte realiseerbaar worden geacht, onder de voorwaarde dat wordt geïnvesteerd in de verdere ontwikkeling van de organisatie, zoals opgenomen in de ontwerpbegroting. Dit levert voor Opmeer vanaf 2029 een besparing op van € 22.000

Kanttekeningen

De basistaken vanuit de Omgevingswet zijn van Rijksweg bij de Omgevingsdiensten belegd, zodat de rechten en plichten die deze wet met zich meebrengt adequaat kunnen worden uitgevoerd. De Omgevingsdienst is de enige verplichte gemeenschappelijke regeling voor gemeenten; deelname kan niet worden opgezegd. Daarnaast komen in het fysieke domein in de komende jaren belangrijke ontwikkelingen op gemeenten af, die in toenemende mate in gezamenlijkheid met omliggende gemeenten en andere overheden moeten worden afgestemd. Een orgaan waarin deze opgaven samenkomen en waarin de benodigde expertise aanwezig is, is daarbij noodzakelijk.

Beoogd maatschappelijk effect

Een goed functionerende gemeenschappelijke regeling met beheersbare financiën, een doordachte uitvoerings- en handavingsstrategie en een toekomstgerichte organisatieontwikkeling, waarbij de omgevingsdienst in staat is om alle rechten en plichten in het fysieke domein adequaat te vervullen.

Wettelijk kader

De Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Participatie

n.v.t.

Communicatie

Nadat uw gemeenteraad een besluit heeft genomen over de zienswijze, wordt de ODNHN hierover geïnformeerd. Het dagelijks bestuur van de ODNHN stelt uw raad vervolgens schriftelijk en

Raadsvoorstel

gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de ontvangen zienswijzen, evenals van de eventuele conclusies die daaraan worden verbonden.

Financiën

Begroting 2026 ODNHN

De opgenomen extra structurele bijdrage aan de OD NHN bedraagt € 79.000 voor de gemeente Opmeer. Als de zienswijze van uw raad worden ingewilligd dan wordt de structurele bijdrage € 72.000.

De Kadernota bevat de volgende posten

• Indexatie (7,94%)	€ 29.000	
• Robuustheid	€ 20.000	
• Bedrijfsvoeringskosten	€ 12.000	
• Zeer Zorgwekkende Stoffen	€ 6.000	
• Werkgebonden personenmobiliteit	€ 4.000	
• Adviseur Water	€ 3.000	
• Gewasbeschermingsmiddelen	€ 7.000	(negatieve zienswijze)

Begroting 2027 Opmeer

De financiële consequenties (ten bedrage van € 449.000) worden opgenomen in de Begroting 2027 van de gemeente en vervolgens in de meerjarenbegroting van 2027. In de huidige begroting staat voor 2027 een bedrag van € 371.000 gereserveerd. Een verschil van € 78.000 (€ 71.000 als de zienswijze worden ingewilligd).

Toelichting op de indexatie

Volgens de geldende financiële uitgangspunten voor gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord (FUGR) en de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken van de standaard loon /prijsontwikkeling (80/20) wordt uitgegaan van de volgende gegevens:

* Loonindexatie 2027	8,40%
* Prijsindexatie 2027	5,70%
* Gewogen gemiddelde bij 82,8% looncomponent	7,94%

Bij de OD NHN zijn de loonkosten in verhouding tot de begroting 82,8%.

Uitvoering

Het algemeen bestuur van de ODNHN besluit op 1 juli 2026 over de jaarrekening 2025, de resultaatbestemming 2025, de begroting 2027 ODNHN en de gemotiveerde reactie van het dagelijks bestuur op de ingebrachte zienswijzen.

Het dagelijks bestuur van de ODNHN stuurt na besluitvorming de jaarrekening 2025 en begroting 2027 ODNHN tijdig naar de Minister van Binnenlands Zaken en Koninkrijksrelaties.

Bijlagen

B1 Brief ZWprocedure jaarstukken 2025 en begroting 2027

B2a Jaarstukken ODNHN 2025

B2b Accountantsverslag 2025

B2c Controleverklaring jaarrekening 2025

B2d Dashboard 2025

B2e Concept AB Besluit jaarrekening 2025

B3 Concept AB Besluit resultaatbestemming 2025

B4a Concept Begroting ODNHN 2027

B4b Concept AB Besluit ontwerpbegroting 2027

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op

- artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waarin is bepaald dat de deelnemers een zienswijze kunnen indienen op de ontwerpbegroting van de gemeenschappelijke regeling;
- artikel 31 lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, waarin is bepaald dat deelnemers hun zienswijze kunnen indienen over de concept bestemming van het rekeningsresultaat.

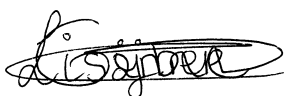
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 12 mei 2026,

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 juni 2026;

besluit:

1. Een positieve zienswijze af te geven op de resultaatbestemming 2025, waarbij wel zorgen worden geuit over de bestuurlijke beheersing en verantwoording door de Omgevingsdienst en er een opdracht vanuit het Algemeen Bestuur wordt gegeven aan de Omgevingsdienst om een inhoudelijke verklaring te geven voor het ontstane negatieve resultaat.
2. Een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2027 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, met uitzondering van de post Gewasbeschermingsmiddelen, waarvoor een negatieve zienswijze wordt afgegeven omdat het geen wettelijke taak betreft.
3. De verhoging van de lumpsumbijdrage 2027 en de efficiencytaakstelling vanaf 2029 voor Opmeer overeenkomstig te verwerken in de gemeentelijke begroting.

Besloten in de raadsvergadering van 18 juni 2026.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter